

Ініціатива Національної спілки журналістів України!

ЖУРНАЛІСТИ ВАЖЛИВІ

Публікацію підготовлено за ініціативи Національної спілки журналістів України.

Олег Мірошніченко

«Пообіцяв, що йду воювати, а не сенсації шукати».

Журналіст зі Сновська нагороджений орденом «За мужність»

47-річний Олег МІРОШНИЧЕНКО, старший солдат, у сновській газеті «Промінь» був кореспондентом, завідував різними відділами, працював заступником і виконуючим обов'язки редактора. А зараз боронить Україну в гарячих точках.

— Саперську спеціальність отримали на строковій службі в армії?

— Не служив там взагалі. Учився в чернігівському педінституті. З 1992 по 1994 рік був на службі в Дмитра Корчинського, колишнього лідера УНА-УНСО. На початку 90-х я був заступником голови Чернігівського обласного комітету Української народної асамблеї. І перебував у штабі Української національної самооборони.

— Там теж була військові підготовка?

— Корчинський знав три війни: Придністров'я, Абхазія і Чечня. Не рахуючи поїздок в інші цікаві місця. У нього я навчився більше, ніж деякі на строковій службі.

Як спеціаліст, сапер має бути в складі кожної розвідгрупи, і займається він не тільки мінами і підривами. Так само як медик або зв'язківець у групі.

Зараз ще й веду в своєму підрозділі курси саперної справи. Навчав професії інших.

— Сапери на фронті працюють так само, як і сапери ДСНС?

— Ні. ДСНСівські сапери захищають людей. А на фронті вбивають. Але українська армія працює в умовах дотримання Оттавської міжнародної конвенції, де є заборона проти піхотних мін, як таких, що наносять надмірні ушкодження або мають невибіркову дію. Умовно — розтяжки заборонені. Росіяни Оттавську конвенцію не підписали і юридичних обмежень не мають.

— Пишете зараз? Хоча б у щоденник або фейсбук?

— У соцмережах мене немає. У 2017 році оформлявся на контракт

через чернігівський військкомат. «Доброзичливці» зі Сновська казали, що я хочу проникнути до ЗСУ, щоб дізнатися про проблеми армії і написати сенсаційний матеріал. Військові з цього посміялися, а той, хто мене приймав, сказав: «Олеже, я розумію, що це повна дурня, але пообіцяй, поки носиш форму, журналістикою займатися не будеш». Я пообіцяв.

Згодом у 56-й бригаді, де вже був сапером, надійшла пропозиція працювати в пресслужбі. З ввічливості я попросив командира 40 хвилин подумати. Потім подякував і відмовився. Бо я прийшов воювати.

Єдине — коли восени мене нагородили орденом, Сновська міськрада попросила до Дня захисників України підготувати відеозвернення з фронту. І я до 14 жовтня записав двохвилинне привітання з окопу.

— Отримували поранення?

— Пальці ж усі на місці? Значить, сапер хороший, — весело перебрав пальцями на обох руках Олег Леонідович. — У нашому підрозділі втрат не було. І я пишаюсь цим, значить, усе робив як слід.

Контузія була в травні цього року, у боях за Попасну. Такі контузії в половини наших.

— Як ви, людина з цивільного життя, звикали до армійського побуту? Чи вам плювати на негаразди?

— Де б ми не опинилися, намагаємось облаштуватися. Не опускаємось до рівня тягот, а піднімаємось над ними всіма можливими способами. Кожен у змозі формувати ситуацію довкола себе. Інше питання — що все це доводиться робити за свій рахунок. Але ж це для себе, тому йдемо на затрати.

Звичайно, важко, особливо взимку. Степовий холод. На позиціях, на передовій живемо в бліндажах. По-простому — землянка. Копаємо, накриваємо тим, що

є. Гріємось стандартними армійськими буржуйками. Вони невеликі, на такій хіба що кружку води закип'ятити можна, більше місця немає. Ми в себе на кухні склали цегляну піч.

— І штатний пічник є? — жартую.

— У Сновську, коли мені пічник грубу клав, я подавав цеглу і дивився. Не так і складно, запам'ятав. Коли були на позиціях під Мар'янкою, уже сам склав грубку для кухонного бліндажу.

— Миші спати заважають?

— У бліндажах живуть шури. Котів прихищаємо, але вони не справляються з таким об'ємом пацюків. Вони лезуть по нам уночі, можуть і по обличчю пробігти. Сплю у спальному мішку, а та тварюка по мені сунеться. Ногою її скидаєш, відгониш. Мішок не прогрівають.

Є період, коли не пацюки, а миші обгризають нігті на руках у сплячих солдатів.

— А пальці?

— Пальці ні, чомусь тільки нігті. Мені повезло, не гризли, мабуть, несмачний.

Але найгірше і найдикуше в окопному житті — навіть не шури, а окопні блохи. Тут питання не в гігієні, це особливий вид бліх, які живуть у вологих місцях. У закинутих бліндажах або окремих ділянках траншей. Там ходити влітку в тапках на босу ногу не рекомендується, тільки в черевиках. Блохи маленькі, ніхто уваги не звертає. Моментально обліплюють ноги, а укуси — як від оводнів, зі здоровенними пухирями. Я теж раз за старим бліндажем у тапках пройшовся. За кілька хвилин більше 20 укусів, по щиколотку. І руки кусають, коли на дні траншеї працюєш.

6 вересня 2022 року указом президента України Олег Мірошніченко нагороджений орденом «За мужність» III ступеня.

Олена ГОБАНОВА, фото з архіву Олега МІРОШНИЧЕНКА

з поверненням

Вікторія Андруша: «Завдання кожного в СІЗО — вижити!»

продовження. Початок стор. 1

— У курському СІЗО нас переводили з однієї камери до іншої, — продовжує Вікторія. — Спершу, у розрахованій на шістьох, нас сиділо двоє. Там на стіні було надряпане слово «морг». Потім нас перевели до карцеру, переобладнаного під камеру. Приміщення розраховане на одну людину, тож для двох там було мало місця. І це був жах. Одна зі стін була обдєрта. Поруч якась комірчина з водопровідними трубами, в якій дуже волого. А ще шури, яких навіть працівники СІЗО боялись, чула це з їх розмов. Ми з цього приводу казали: «О, так у нас хоч якісь сусіди є», тобто багато речей намагались переводити на жарт.

Усі мали дотримуватися режиму. Підйом о шостій ранку і треба співати російський гімн. Якщо комусь з працівників ізолятора не подобалося, як ми це робимо або збилися, вони говорили: «Ще раз». Співати потрібно було доти, поки не скажуть: «Годі». Удень не можна було сидіти на ліжках чи лавці. Ходити, стояти дозволялося. Ми мали говорити тихо, щоб нас не було чути. Бо працівники могли стояти під дверима, слухати, а потім передавати слідчим наші розмови.

Ми не мали дивитися їм у вічі. Звертатися лише «гражданин начальник», відповідати «так точно» і «никак нет», незалежно від того, цивільний ти чи військовий. Змушували вивчити і співати пісні: «Дядя Вова» про путіна, «Мы — русские», «Небо славян», «Господа офицеры», «День Победы», «Катюша» та інші. Якщо когось нового приводили до СІЗО, нам загадували заспівати «Мы — русские». Мали слухати і так її вчити.

Спершу годували жажливо — їхніми щами. Потім щось змінилося. Стали давати молочну кашу, капуста і навіть рибу та м'ясо, чай, компот. Щодня було дві перевірки — зранку і ввечері. Їх робив спецназ, чоловіки в балаклавах. У СІЗО і військові, і цивільні перебували

разом. Нам наголошували, що ми бандерівці, націоналісти. І неважливо, що ми робили і де були. Ми з України, а значить, у всьому винні. Не вірили, що я вчителька в школі. Думали, що завербована і знаю якусь секретну інформацію. Тому дали мені статтю «шпигунство». Часто викликали на допит. Рухатися в СІЗО можна було лише нахилившись під кутом 90 градусів, з руками за спиною і розкритими долонями.

Погрожували обстригти наголо. Волосся мені тоді залишили, але ще місяць лякали його позбавити, коли щось не так робила, казала чи поглянула.

— Вікторіє, у будь-якому СІЗО існує тюремна пошта. Чи вдалося дізнатися, кого це з Чернігівщини утримують у Курську?

— На жаль, ні. Майже за пів року мене жодного разу не виводили на прогулянку. Лише помитися і на допит під суворим наглядом. Це кілька кроків між корпусами.

Завдання кожного в СІЗО — вижити. Ти дотримуєшся їхньому режиму й намагаєшся поводитися так, щоб не провокувати. Працівники СІЗО жорстко реагували на будь-які скарги, що тобі чогось не вистачає. Чоловіків били. А після ще могли залізати, чи потрібен комусь лікар. Якщо хтось казав: «Так», йому відповідали: «Зараз ми тебе підлікуємо».

Дуже тяжко, коли не знаєш, що з твоїми рідними. Адже тобі розказують, що там уже не Україна, а росія. Не розумієш, що з тобою буде далі. Перші два місяці я не проявляла емоцій. За це працівники ізолятора прозвали мене кам'яною.

— Полонених жінок часто гвалтують.

— Мені, можна сказати, пощастило, що в курському СІЗО не застосували сексуальне насильство. У таганрозькому СІЗО та Оленівці дуже знужаються над нашими полоненими.

— Як жінці, яку лише в тому, що на ній, вкинули в камеру, доглядати за собою?

— Нам видали зубну пасту, щітку і жіночі гігієнічні засоби, також господарче мило. Ми мали їм і митися, і прати речі. А гребінців — ні. Там не можна навіть масажу. У мене довге волосся, важко ходити не розчесаною — збирала у дреди (зачіска, яка складається з поплутаних пасм волосся. — Авт.). Згодом попрохали у вихователя СІЗО гребінець. Давав свій. Розчісувала раз у два-три дні, заплітала косички. Волосся від господарчого мила зробилося жорстким. Одна з мрій була — стати під душ чи залізити у ванну, відмокнути від того всього тюремного запаху.

— Про яку їжу мріялося?

— Звісно, про мамин борщ, а ще вафельний торт зі згущеним молоком.

Наприкінці травня після слідства сказали, що мої дії не завдали шкоди росії і мене відпускають. Навіть листа додому дозволили написати. Правда, мама його отримала лише в кінці серпня, за місяць до мого звільнення. Не раз перепитували, чи не хочемо ми лишитися в росії, отримати громадянство. Після пів року в курському СІЗО нас почали перевозити. Тоді і виникли підозри про те, що можемо скоро опинитися на волі. Упевненість з'явилася після чергового переміщення до брянського СІЗО. Настав ранок і нам сказали збирати речі. Було два варіанти: або новий переїзд, або звільнення, — згадує Вікторія. — А коли почули, що зараз мають ще чоловіків забрати, подумала: «Нас везуть на обмін». Хоч ми перепитували в супроводжуючих, вони казали: «Ні, у тайгу вас відправимо». Далі нас посадили у військовий автобус і не закрили очей, а за який час — зупинка і слова: «Знімайте їм кайданки, вони далі їдуть самі». Ми, дівчата, були в піднесеному настрої, а один солдат не вірив, що це правда. Я йому ще казала: «Читай — Чернігівська область, Ріпкинський район». І в мене з'явилися слюзи. Хоча ми з дівчатами

домовлялися, і я собі обіцяла, що не буду плакати. Першу добу, поки ми були в лікарні, здавалося, що це сон, і ми знову прокинемося в СІЗО. Нас годували різними смаколикками. За кілька днів я приїхала додому. Словами не передати радість рідних, адже тривалий час вони не знали, що зі мною, де я.

— Як поводитися в полоні, аби не з'їхати з глузду і вижити? Чи достатньо правила зеків: «Не вір, не бійся, не проси»?

— Незважаючи ні на що, намагалася триматися на позитиві. Підтримували одне одного. Треба чимось займатися мозок, тренувати пам'ять, читати, що є. Складати плани на майбутнє. Виходу немає лише з домовини, а звідусіль можна вибратися, навіть з російського полону.

— На роботу скоро, учні, певно, зачекалися? Чи, можливо, є думка піти у ЗСУ?

— Дякую всім, хто за мене переживав. Мені писали зі школи. Та нині є проєкт з Центром громадських свобод. Аби світ дізнався більше про такі історії. Адже ще багато заручників лишилося в російському полоні — як військових, так і цивільних — і їх потрібно звільняти.

Валентина ОСТЕРСЬКА

P.S. Ті, хто пережив російський полон, можуть розраховувати на виплату 100 тисяч гривень. Для цього потрібно, аби відповідний статус надавала Міжвідомча комісія Мінреінтеграції з розгляду питань, пов'язаних з визнанням осіб такими, що були позбавлені свободи внаслідок збройної агресії РФ проти України. З початку війни вже перераховано 197 колишнім полоненим одноразову грошову допомогу по 100 тисяч кожному.

Також комісія ухвалила рішення про визнання 317 осіб такими, що були позбавлені свободи, і робота триває.